

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimus (Moma) 2023

Laidunlihan tuottajat 18.4.-23

Leena Aarikka

Varsinais- Suomen Ely -keskus

Vanhat vielä voimassa 30.4.2023 jälkeen olevat sopimukset, Moma

- **Tuen hakijalla on mahdollisuus:**
 - 1) mukauttaa eli pitää vanha sopimus voimassa alkuperäisen sopimuskauden loppuun saakka.
 - Sopimuksen lohkoja koskee kuitenkin 2023 alkaen uudet sopimus- ja perustasonehdot
 - Ei mahdollista hakea yksivuotista toimenpidettä
 - Vanha hoitosuunnitelma tulee päivittää
 - 2) Luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää ja halutessaan voi hakea uuden kauden sopimusta
- Sopimus-asiakkaille, joilla vuosina 2019-2022 tehty sopimus, on lähetetty sähköinen kirje, johon asiakkaan tulee vastata kirjallisesti 30.4. mennessä sopimuksen jatkon osalta.

Ympäristösopimusten haku 2023

Moma,

- Sopimus on 5- vuotinen, eikä edellytä ympäristösitoumusta
- Sopimus voidaan tehdä viljelijöille ja rekisteröidyille yhdistyksille
- Aktiivililjelijä ehto, RV: ”Pääsääntö on se, että Moma-sopimuksessa viljelijä-määritelmä täyttyy itsessään”
- Vähimmäisala 0,3ha
- Hoitotoimenpiteistä tulee pitää ajantasaista hoitopäiväkirjaa/
lohkomuistiinpanoja

Ympäristösopimusten haku 2023

Moma,

- Ympäristösopimusten haku siirtyy Vipu-palveluun, tulee tehdä 15.6 mennessä muiden peltotukien haun yhteydessä.
- Kaikki liitteet hakemukseen myös vipupalvelun kautta
- Kaikki lohkot/ alueet haetaan samaan hoitosopimukseen (pl. mukautettavat) → ilmoitetaan sopimuksessa hoitokokonaisuuksina
 - Momasta ja kosteikosta tehdään oma erillinen sopimus
- Vipussa lohko-kohtaisia ja hoitokokonaisuuskohtaisia kysymyksiä → **Tukiehtoihin ja suunnitelmaan perehdyttävä hyvin, jotta pystyy vastaamaan pakollisiin lohko- / sopimuskohtaisiin kysymyksiin haun yhteydessä**

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimus

- Sopimusaluetta tulee hoitaa laiduntamalla tai niittämällä/pois korjaamalla niittojäte
 - Pelkästään raivaamalla hoidettuja alueita ei enää ole mahdollista liittää sopimukseen
 - Ympäristösopimusta ei voi tehdä alueista, joissa **on suuri petopaine**, ellei eläinten hyvinvoinnista ole huolehdittu petoaidalla tai muilla järjestelyillä.
 - Laumanvartijakoirat, tehostettu valvonta, sisäänotto yöaikaan, varautuminen laidunnuksen mahdolliseen keskeyttämiseen ja vaihtoehtoiseen hoitoon.
- Hoitosuunnitelmaan tulee kirjata, jos sopimukseen haettavat lohkot ovat suurpetoalueella ja selvitys siitä, millaisilla ennakoivilla toimilla uhkaa pyritään vähentämään.

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimus

Mitä kuuluu hoitosopimuksen kustannuksiin 610 €/ 460 €:

- Laidunnus/niitto ja niittojätteen korjuu
 - Aitojen kunnostus
 - Ylläpitoraivaus ja raivausjätteen korjuu
 - Ylläpitoniitto, ei vaadi niittojätteen korjuuta
 - Vieraslajien poisto (jättiputket ehdollisuuden vaatimuksia)
 - Kirjanpito hoidosta yms.
-
- Toimenpiteiden on perustuttava hyväksyttävään hoitosuunnitelmaan



Yksivuotiset kunnostustoimenpiteet, Moma

- Mahdollista hakea erikseen rahoitettavaa, lohkokohtaista kunnostustoimenpidettä.
 - **Kunnostusraivaus 450€**, mikäli raivaustarve ei johdu aiempien sopimuskausien hoitovelvoitteiden laiminlyömisestä
 - **Aitaaminen 1500€**(myös vanhat sopimusalueet)
 - **Petoaitaus 2400€**
- Toimenpiteistä maksetaan samalle kasvulohkolle vain kerran sopimuskauden aikana
- Yksivuotiset toimenpiteet tulee sisällyttää hoitosuunnitelmaan → Toimenpide ilmoitetaan kasvulohkotasolla tukihaun yhteydessä Vipu-palvelun kautta sinä vuonna, kun se on tarkoitus toteuttaa
- **Toimenpide tulee toteuttaa kyseisen vuoden loppuun mennessä**

Yksivuotiset kunnostustoimenpiteet/ petoaita

- Petoaita -toimenpiteen voi lisätä hoitosuunnitelmaan sopimuskauden aikana (ELY hyväksyy), -> ilmoitetaan ko. lohkolle Vipussa sinä vuonna, kun aikoo toimenpiteen toteuttaa.
- Valmistuminen pystyttävä todentamaan ennen korvauksen maksua
- [linkki: luonnonvarakeskus /suurpedot](https://www.luonnonvarakeskus.fi/suurpedot)



Sopimusalueille muualta saatava rahoitus:

- Muualta saatavan korvauksen käyttö sopimuskauden aikana → tullut kiristymistä syksystä.
 - Asetuksessa 78/2023 todetaan, että ympäristösopimusta ei voi tehdä, jos toisesta julkisesta rahoituslähteestä rahoitetut kunnostustoimenpiteet ovat kesken tai aluetta hoidetaan edellä mainitulla tuella.
- Mikäli kohde on kunnostettu/ perustettu muulla rahoituksella oltava valmiita ennen 1.5.

Perinnebiotooppien arvoluokat/ korkeampi tukitaso

Vipuun tulossa karttataso koskien perinnebiotooppilohkojen arvoluokitusta

- Tason tiedot perustuvat vuonna 2016 – 2022 tehtyihin inventointeihin

Tasot:

- A) Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokas kohde → korkeampi tukitaso
- B) Paikallisesti arvokas kohde → alempi tukitaso
- C) Kohteet, joiden inventointitieto on vanhempi tai joita ei ole inventoitu lainkaan

Perinnebiotooppien arvoluokat/ korkeampi tukitaso

- Mikäli kohde mielestäsi on aikaisemmin inventoitu maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaaksi → tulee Ely-keskuksesta pyytää lausunto lohkojen arvoluokista ennen hakemuksen jättämistä → liitetään tukihaussa hakemuksen liitteeksi
 - **Lähetä lausuntopyyntö sopimuskäsittelijälle → käsittelijä siirtää pyynnön Y-vastuualueelle → Y:ltä tulee lausunto asiakkaalle → liitä hakemukseen**

Ympäristösopimusten tukitasot

- Moma hoito (valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiksi luokitellut perinnebiotoopit) 610€/ha
- Moma hoito (muut sopimuskohteet) 460€/ha
- Kosteikon hoito 500€/ha
- **Yksivuotiset toimenpiteet:**
- Raivaaminen 450€/ha
- Aitaaminen 1500€/ha
- Petoaita 2400€/ha

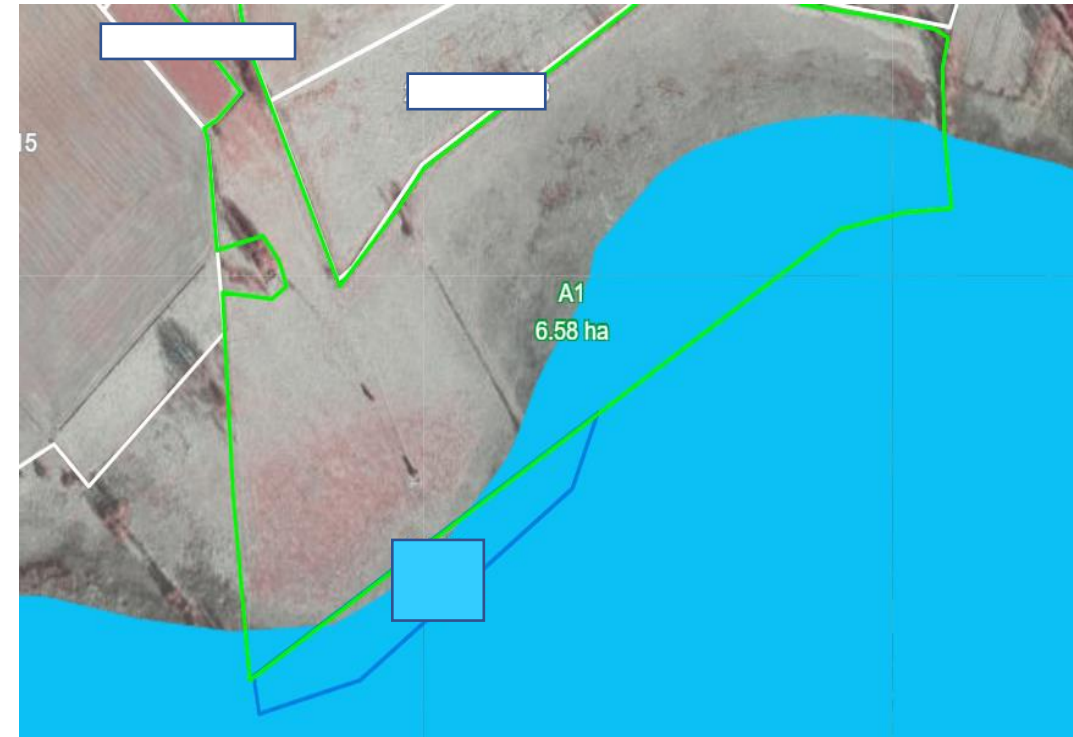


Sopimukseen soveltuvat alat:

- Sopimusalueen rajauksiin / hyväksyttävyyteen tullut tälle ohjelmakaudelle vaatavuutta:
- Esim. Metsälaidun, oltava pääasiassa:
 - puusto koostuu eri ikäisistä lehti- tai havupuista ja laho- ja kolopuita on enemmän kuin talousmetsässä yleensä
 - on valoisia aukkoja, joissa kasvaa niittykasveja
 - esiintyy ruohoja ja heiniä enemmän kuin vastaavalla metsätyypillä yleensä
- Ei käy:
 - metsät, joissa on yksipuolinen lajisto ja ikärakenne.
 - metsät, joiden kenttäkerros koostuu valtaosin varvuista jne.
- Tukikelvoton ala, joka on kooltaan yli 100m² --> alat, joita ei voi tai hyödy laidunnuksesta

Sopimukseen soveltuvat alat:

- **Vipussa olevaa merialueet tasoa on hyvä käyttää pysyvän nurmen alaa määriteltäessä/miettiinä**
- **Sopimusala voidaan rajata hoidon mukaan ja voi ajoittain olla vedenkin alla olevaa alaa (vaihteleva meriveden korkeus)**
- **Pysyvän nurmen alassa ei voi olla säännöllisesti veden alle jäävää alaa.**



Hallinnollinen valvonta eli maastokatselmus

- Kaikille sopimukseen haetuille lohkoille tehdään hallinnon toimesta maastokatselmus vuosina -23 ja -24:
 - Koskee myös aikaisemmin sopimuksissa olleita lohkoja
 - Arvioidaan lohkon sopimuskelpoisuus
 - Aikaisempi hoidon taso-> onko ollut riittävää, tuleeko suunnitelmaa muuttaa tai siihen lisätä toimenpiteitä (esim. raivausta)
 - Lohkojen pinta-alojen oikeellisuus, tarvittaessa mitataan
 - Pysyvien nurmien ehdot mm. puustoisuus, nurmi- ja heinäkasvien osuus yms.
 - Yksivuotiset kunnostustoimenpiteet

Hallinnollinen valvonta

- Hyväksi luetaan vuosina 2020- 2022 käydyt maastot ja valvonnat
- Sopimukset, joiden maasto jää vuoteen-24 → päätös tehdään ja maksetaan tänä vuonna hakemuksen mukaisena ja oikaistaan aikanaan maastokäynnin jälkeen.
- Varsinais-Suomessa muutama tila jo käyty kaudella 2022 suuren sopimusmäärän ja aikataulupaineen vuoksi

Muut mahdolliset tuet

- Avoimille alueille, kuten niityille, on mahdollista saada Perustulotukea, Uudelleen jakotukea sekä Nuoren viljelijän tukea (Eu:n suoria tukia).
- Myös Lhk:ta maksetaan lohkoille, joille on aikanaan korvauskelpoisuus vahvistettu (v. 2015).
 - Edellyttää pysyvän nurmen ehtojen täyttymistä
 - Lohkolla saa kasvaa puita enintään 50 puuta/ ha
 - Tulee sijaita lohkolla hajanaisesti.
 - Puuksi luokitellaan vähintään neljä metriä korkea, yksi- tai monirunkoinen puuvartinen kasvi tai latvuksellinen puumainen pensas sekä
 - Alle neljä metriä korkea kataja

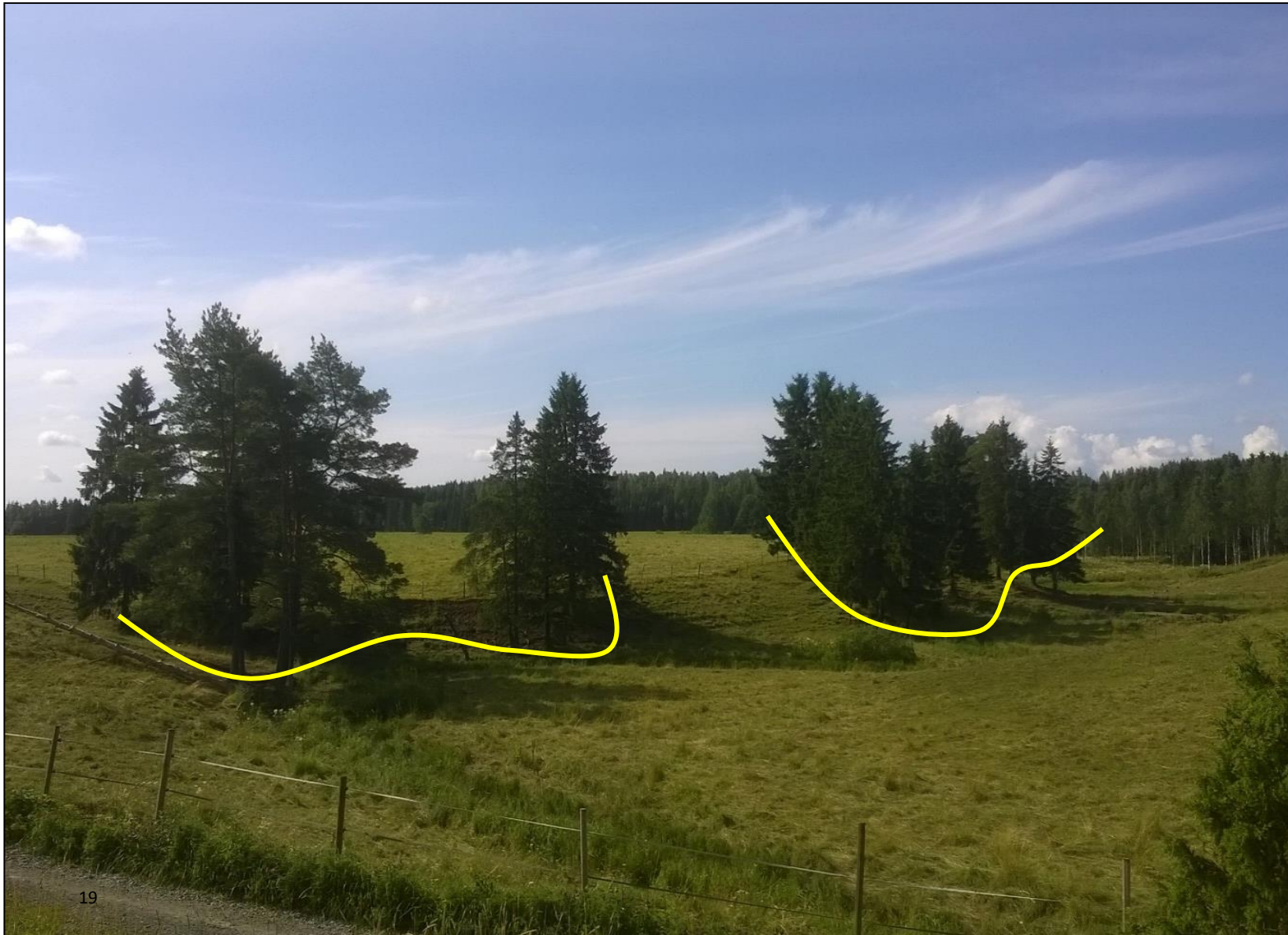


Kuva: Liina Salonen

Muut mahdolliset tuet

- Alaa, jolla on heinä- tai nurmikasveja yli 50 % kasvulohkon alasta
- Lehtipensaita ja lehtipuiden taimia voi olla hajanaisesti yksittäin tai pieninä ryhminä. Lehtipuiden taimia saa olla mukana 50 % alasta
- Siirtolohkareet ja suuret kivet, jotka näkyvät ilmakuvulta, on rajattava pois.
- Sarakasvustoa ei lueta nurmi -tai heinäkasviksi





Lohkolla puuryhmiä,
jotka eivät täytä
pysyvän nurmen
ehtoja.
Tulee rajata erilliseksi
peruslohkoksi

Ympäristösopimusten haku 2023

Moma, kosteikkojen hoito

- Kaikille sopimusasiakkaille lähetetään linkki → [Ely:n ympäristösopimuskansio](#) → josta löytyy tietopaketti sopimusten hausta, uusista ehdoista, hoitosuunnitelmapohjat jne.

QR- koodi Elyn-
ympäristösopimuskansioon



Yhteystiedot:

- **Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman - ja Kosteikkojen hoitosopimus:**

Kati Pakarinen	0295 022 639
Elisa Nurmio	0295 022 630
Mia Forssell	0295 022 058
Leena Aarikka	0295 022 539

- **Alkuperäisrotujen kasvattaminen:**

Hanna-Leena Järvinen	0295 022 577
Elisa Nurmio	0295 022 630

- **Ei- tuotannolliset investoinnit**

Leena Aarikka	0295 022 539
---------------	--------------



sähköposti: ymparistosopimus.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

tai etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi